

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Sa/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200137
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Dubcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5022200137.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako správny súd, v konaní pred sudkyňou JUDr. Máriou Dubcovou, v právnej veci žalobkyne: Q. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom C. XXX, XXX XX B. C., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne Číslo: XXX XXX XXXX X zo dňa 18.1.2022

rozhodol:

Žalobu žalobkyne **z a m i e t a**.

Žalovanému náhradu trov súdneho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

. Žalobkyňa sa podanou žalobou v zmysle ust. § 199 a nasl. ustanovenia Správneho súdneho poriadku domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, pretože nesúhlasila s dátumom vzniku nároku na invalidný dôchodok od 28.1.2020 a s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% vo väzbe na neposúdenie všetkých diagnóz. V žalobe zo dňa 1.3.2022 poukázala v jednotlivosti na prílohy pod č. 1 až č. 11. Žalobkyňa uviedla, že v odvolacom konaní požadovala priznanie invalidného dôchodku späťne za obdobie troch rokov a posúdenie zdravotného stavu vo väzbe na všetky diagnózy, ktorými trpí. Žalobkyňa uviedla, že na základe žiadosti spísanej 20. apríla 2021 priamo u Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, požiadala o priznanie invalidného dôchodku od 28.10.2020. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodla rozhodnutím Číslo XXX XXX XXXX X z 24.6.2021 o priznanie invalidného dôchodku od 28.10.2020 vo výške 215,60 Eur mesačne a s určením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% vrátane valorizačných rozhodnutí od 1.1.2021 vo výške 221,30 Eur mesačne od 1.1.2022 vo výške 224,20 Eur mesačne. Proti tomuto rozhodnutiu prvostupňového orgánu žalobkyňa podala odvolanie, v ktorom nesúhlasila s dátumom vzniku nároku na invalidný dôchodok od 28.10.2020, pretože jej diagnózy trvajú viac ako tri roky a s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%, pretože v rámci posúdenia zdravotného stavu neboli posúdené všetky diagnózy, ktorými trpí. V rámci odvolacieho konania žalobkyňa obdržala tri rozhodnutia procesného charakteru, a to oznámenie o predĺžení lehoty o odvolaní o ďalších 60 dní, rozhodnutie o prerušení konania o odvolaní z dôvodu absentujúceho odborného posudku o invalidite posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie so sídlom v Žiline a rozhodnutie, resp. oznámenie o posúdení zdravotného stavu v neprítomnosti. Vo výsledku odvolania bolo rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdené. Žalobkyňa v žalobe mala za to, že ide o nezákonné rozhodnutie, ktoré vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a z nesprávnej aplikácie relevantných noriem, ktoré upravujú priznanie invalidného dôchodku a posudzovanie zdravotného stavu. Žalovaný mal za to, že žalobkyni nie je možné priznať invalidný dôchodok späťne za obdobie troch rokov ani určiť vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako 45%, pretože zdravotný stav žalobkyne bol posúdený objektívne a komplexne oboma posudkovými lekármi sociálneho poistenia aj v

rámci pobočky Čadca, aj ústredia so sídlom v Žiline, na základe nimi vyhotovených odborných lekárskeho posudkov, t.j. Odborného posudku o invalidite z 20.4.2021, ako aj Odborného lekárskeho posudku z 13.1.2022. Podľa žalobkyne žalovaný sa nevysporiadal so všetkými odbornými závermi o zdravotnom stave aj keď ich prípadne zaujali ošetrojúci lekári, ktorí invaliditu neposudzujú, hoci žalobkyňou boli predložené a v zdravotnej dokumentácii sa v čase posudzovania zdravotného stavu nachádzali s uvedením nových diagnóz, napr. deformujúca spondylóza difúzne, chondróza, unkovertebrálna artróza C3-C6, vertigo alebo zhoršením zdravotného stavu. Ako dôkaz žalobkyňa poukázala na RTG lebky a RTG C chrbtice z 1.12.2020 ako príloha č. 9 a lekársky nález ORL z 11.1.2022 ako príloha č. 10, lekárskeho nález neurologickej ambulancie z 13.1.2022/kontrola príloha č. 11. Žalovaný sa stotožnil so všetkými posudkovými závermi, podľa ktorých napr. zápalové reumatické ochorenie bez závažnejšieho funkčného postihnutia rúk neopodstatňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo napr. hučanie v ušiach, stresová močová inkontinencia, hemoroidy II. stupňa, perinanálna fisúra (trhlina v oblasti konečníka) a gonartóza nie sú z posudkového hľadiska významné. Podľa žalovaného iné zdravotné postihnutie žalobkyne, a to dorzalgia, cervikalgia, gonartróza bilaterálne, osteoartróza rúk a nôh bilaterálne, pedes planie transversoplani a stresová močová inkontinencia II. stupňa, majú vplyv z posudkového hľadiska na celkový zdravotný stav a odôvodňujú iba zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% a iba v rámci celkovej 45% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Žalobkyňa uviedla, že jej zdravotný stav bol posúdený bez osobnej účasti z dôvodu opatrení prijatých počas krízovej situácie. Podľa žalobkyne obidva lekárske posudky obsahujú buď neúplné a strohé informácie alebo žiadne informácie ohľadom pracovnej rekomandácie a odporúčaní týkajúcich sa pracovnej rehabilitácie, rekvalifikácie a ústavnej starostlivosti.

2. Žalobkyňa poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 So 222/96 z 20. februára 1997, sp.zn. 1So 10/2005 z 28. marca 2006, sp.zn. 1 Sdo 21/2005 zo dňa 30. mája 2006, sp.zn. 4 So 83/2006 zo dňa 7. júna 2006, sp.zn. 1 So 97/2005 z 29. júna 2006, sp.zn. 4 So 234/2004 zo 16. novembra 2005, sp.zn. 1 So 59/02 z 30. júla 2002, sp.zn. 4 So 86/2005 z 11. mája 2006, sp.zn. 4 So 163/2005 z 18. októbra 2006. Z týchto rozhodnutí najvyššieho súdu podľa žalobkyne vyplýva, že je povinnosť vykonať všetky dôkazy, potrebné pre riadne zistenie skutočného stavu veci, vrátane prípadného dokazovania súdnym znalcom, požiadavka nenadraďovať závery posudkových orgánov nad inými dôkazmi o zdravotnom stave (napr. znalecký posudok, vyšetrenie účastníka konania v jeho prítomnosti), ďalej požiadavka nevzbudzovať pochybnosti o zohľadnení a posúdení všetkých zdravotných ťažkostí žiadateľa o dávku, o určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia aj o iných zdravotných postihnutiach, ktoré odôvodňujú zvýšenie percentuálneho posúdenia miery takéhoto poklesu, požiadavka prihliadať okrem rozsahu zachovaných pracovných schopností i na vek občana, dosiahnutú kvalifikáciu, ako aj prípadnú možnosť rekvalifikácie na iné vhodné alebo primerané zamestnanie, požiadavka vysporiadať sa so všetkými odbornými závermi o zdravotnom stave účastníka, aj keď ich prípadne zaujali ošetrojúci lekári, ktorí invaliditu neposudzujú, hoci neboli žalobkyňou predložené, ale v jej zdravotnej dokumentácii sa v čase posudzovania zdravotného stavu nachádzali, požiadavka posudzovať pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa všetkých hľadísk a uviesť v posudku zistenia a závery, týkajúce sa porovnania telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti posudzovanej osoby so schopnosťami zdravej fyzickej osoby, ako aj a najmä požiadavka vydať rozhodnutie, ktoré nevzbudzuje pochybnosti o objektivite a nezaujatosti, ak bez vykonania ďalšieho dokazovania rozhodol žalovaný len na základe posudku o zdravotnom stave, vypracovaného posudkovým lekárom, ktorý je s ním v zmluvnom vzťahu.

3. Žalobkyňa mala za to, že žalovaný rozhodol o jej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku vo vzťahu k dátumu vzniku nároku na invalidný dôchodok od 28.1.2020 a určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% neposúdením všetkých diagnóz v rozpore so zákonom, pretože základom pre vydanie prvostupňového rozhodnutia aj druhostupňového rozhodnutia sú len odborné lekárske posudky lekárov sociálneho poistenia bez ďalšieho dokazovania potrebného na riadne zistenie skutočného stavu veci, vrátane dokazovania súdnym znalcom, bez osobnej účasti žalobkyne a úplných a obsahovo vyčerpávajúcich informácií ohľadom pracovnej rekomandácie a odporúčaní týkajúcich sa pracovnej rehabilitácie, rekvalifikácie a ústavnej starostlivosti v oboch lekárskeho odborných posudkoch. Žalobkyňa žiadala zrušiť rozhodnutie prvostupňového orgánu ako aj druhostupňového orgánu, žiadala priznať náhradu trov súdneho konania a súčasne uviedla, že nežiada nariadiť pojednávanie a súhlasí, aby sa o jej žalobe rozhodlo aj bez pojednávania podľa § 182 ods. 1 písm. g) SSP.

4. K žalobe žalobkyne sa vyjadril žalovaný v podaní zo dňa 9.5.2022. V tomto podaní uviedol, že nežiada nariadiť pojednávanie. Navrhol žalobu žalobkyne zamietnuť. Uviedol, že základom

rozhodnutia žalovaného bol Odborný lekársky posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Žiline zo dňa 13. januára 2022, podľa ktorého žalobkyňa je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne bola posudkovým lekárom sociálneho poistenia ústredia žalovaného určená naďalej na 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dátum vzniku invalidity posudkový lekár ústredia žalovaného potvrdil zhodne s posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne v Čadci od 28. októbra 2020, t.j. dňom ortopedického vyšetrenia, ktoré dokumentuje stredne ťažkú poruchu statodynamiky celej chrbtice, a teda vznik invalidity, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%, ktorý záver je medicínsky odôvodnený. Skoršie lekárske správy nepreukázali u žalobkyne takú závažnosť jej rozhodujúceho zdravotného postihnutia, ani pridružených ochorení, ktorá by medicínsky odôvodňovala určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% od skoršieho dátumu, resp. tri roky späť, ako uviedla žalobkyňa. Žalovaný poukázal na ust. § 71 ods. 4, 5, 6, § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), § 293eu ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 s tým, že žalobné dôvody žalobkyne považoval za nedôvodné. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia žalovaného. Výkon lekárskej posudkovej činnosti je podľa zák. č. 578/2004 Z.z. podmienený získaním odbornej spôsobilosti posudkového lekára, ktorý musí mať špecializáciu v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo alebo musí byť zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo. Činnosť posudkových lekárov spočíva v náležitom, objektívnom a nestrannom zistení a posúdení zdravotného stavu žalobkyne, a to na základe doloženej zdravotnej dokumentácie, z lekárskejších správ a záverov odborných lekárov. Ak bol zdravotný stav žalobkyne posúdený bez jej prítomnosti na základe predloženej posudkovej spisovej dokumentácie, tak došlo k tomu z dôvodu pandemickej krízovej situácie v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19 na území SR a zamedzenia možného šírenia. Posúdenie zdravotného stavu za osobnej účasti v súlade s § 293eu zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 Z.z. v spojení s § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. sa nevykonávalo.

5. Žalovaný odkázal na ust. § 227 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. s tým, že žalobkyňa samotná má povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok, t.j. v rámci dokazovania je povinná navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Žalobkyňa bola povinná predložiť odborné lekárske nálezy zo všetkých vyšetrení, ktoré podstúpila. Podľa žalovaného v odvolacom konaní žalobkyňa nepredložila také listinné dôkazy, najmä odborné lekárske nálezy, ktorými by spochybnila úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovaných v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnil alebo vyvrátili. Tvrdenie žalobkyne v žalobe, že určenie percentuálnej miery poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a dátum vzniku invalidity, neboli posudkovým lekárom sociálneho poistenia pred vydaním rozhodnutia v predmetnej veci správne posúdené, nie je relevantné. Takéto tvrdenie podľa žalovaného je vyvolané len subjektívnym presvedčením žalobkyne, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje lekárske znalosti, ktoré je vo veciach sociálnych zákonom zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Posudkoví lekári sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovaného dospeli k záveru, že z lekárskejších náleзов založených v posudkovej dokumentácii nevyplývalo, že by rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne zodpovedalo vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo by odôvodňovalo priznanie invalidity od skoršieho dátumu.

6. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe žalobkyne uviedol, že pokiaľ ide o návrh žalobkyne na nariadenie znaleckého dokazovania, tak žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1So 109/2003 s tým, že je nesprávny názor žalobkyne, že výpovedná hodnota znaleckého posudku má vyšší stupeň právnej sily ako posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovaného, ktorí majú v konaniach o dôchodkových dávkach osobitný význam, pretože majú právomoci zverené zákonom. Týmto dôkazným prostriedkom správny súd nie je viazaný a posudzuje ho podľa svojej úvahy jednotlivo, ako aj v súvislosti s inými dôkazmi. Dokazovanie posudkom súdneho znalca sa vykonáva spravidla pri pretrvávajúcich alebo podstatných rozporov pri zistení a vyhodnocovaní

zdravotného stavu, avšak aj takto vypracovaný posudok je len jedným z dôkazov, u ktorého zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva, že by mal mať vyššiu právnu silu alebo právny význam, pretože je len vecou úvahy správneho orgánu alebo súdu, ako vyhodnotí výsledky vykonaného dokazovania. Akékoľvek spochybňovanie odbornej spôsobilosti a nezáujatosti posudkových lekárov, ale aj znalcov v príslušnom odbore, by mohlo viesť k porušeniu princípov právneho štátu. Posudok posudkového lekára sociálneho poistenia má v konaní o priznanie alebo odňatie dávky, podmienenej dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom, rovnakú právnu hodnotu, ako znalecký posudok, vypracovaný súdnym znalcom. Podľa žalovaného žalobkyňa doloženou zdravotnou dokumentáciou nepreukázala žiadne relevantné dôvody, ktoré by spochybňovali prijatý záver posudkových lekárov sociálneho poistenia organizačných zložiek žalovaného. Podľa žalovaného posudok o invalidite je presvedčivý a úplný a zodpovedá kritériám, ktoré sú vyjadrené v zákone č. 461/2003 Z.z.. Skutkový stav vo veci posúdenia invalidity žalobkyne bol objektívne zistený. Rozsah zdravotného poškodenia žalobkyne bol ozrejmeneý zdravotnou dokumentáciou, v ktorej boli lekárske vyšetrenia a nálezy rozhodné do vydania rozhodnutia. Pokiaľ by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu žalobkyne, resp. ak po vydaní rozhodnutia žalovaného boli neskôr doložené nové lekárske správy, ktoré by potvrdzovali zhoršovanie zdravotného stavu žalobkyne, žalobkyňa má možnosť opätovne kedykoľvek požiadať o prehodnotenie zdravotného stavu a posúdenie podmienok nároku na invalidný dôchodok a určenia jeho sumy. Žalovaný poukázal na ust. § 135 Správneho súdneho poriadku, v zmysle ktorého, pre konanie správneho orgánu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Žalovaný má za to, že jeho rozhodnutie je vecne správne, ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu.

7. Postupom krajského súdu, a to podaním zo dňa 24.5.2022 (č.l. 48 spisu) spolu s doručením poučenia o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania bola žalobkyňa vyzvaná, aby sa v lehote 20-dní vyjadrila k vyjadreniu žalovaného, ktoré jej bolo súčasne doručené spolu s poučením, že na ďalšie vyjadrenia správny súd nemusí prihliadať. Žalobkyňa túto možnosť nevyužila a k vyjadreniu žalovaného sa do momentu konania a rozhodovania krajským súdom nevyjadrila.

8. Podľa pripojeného administratívneho spisu mal krajský súd za zistené, že rozhodnutím prvostupňového orgánu Číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 24. júna 2021 podľa § 70 ods. 1, § 82, § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. bol žalobkyňi od 28. októbra 2020 priznaný invalidný dôchodok v sume 215,60 Eur mesačne a podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. bol žalobkyňi od 1. januára 2021 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 221,30 Eur mesačne. Súčasťou rozhodnutia prvostupňového orgánu bol osobný list dôchodkového poistenia, Odborný posudok o invalidite z 20. apríla 2021. Prvostupňový orgán v odôvodnení rozhodnutia poukázal na ust. § 70 ods. 1, § 72 zákona č. 461/2003 Z.z.. Uviedol, že žalobkyňa bola uznaná za invalidnú z dôvodu, že má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, pričom dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav žalobkyne a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca a výsledok posúdenia bol uvedený v Lekárskej správe - Odbornom posudku o invalidite z 20. apríla 2021. Posudkový záver posudkového lekára sociálneho poistenia vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o priznanie invalidného dôchodku. Potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov a zisťuje sa z obdobia pred vznikom invalidity. Prvostupňový orgán uviedol, že pred vznikom invalidity, t.j. pred 28. októbrom 2020 žalobkyňa získala 14.655 dní obdobia dôchodkového poistenia, ktorý presný rozpis je uvedený v osobnom liste dôchodkového poistenia. Prvostupňový orgán mal za to, že ku dňu vzniku invalidity žalobkyňa splnila aj ostatné podmienky nároku na invalidný dôchodok, čím jej vznikol nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. 28. októbra 2020. Suma invalidného dôchodku bola určená podľa § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z.. Prvostupňový orgán v ďalšej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia poukázal na priemerný osobný mzdový bod, pričom prehľad hodnôt osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia bol uvedený v osobnom liste. Z dôvodu získania náhradnej doby žalobkyňou podľa § 9 zákona č. 100/1988 Zb. v rozsahu tak, ako vyjadril prvostupňový orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia, úhrn osobných mzdových bodov za jednotlivé kalendárne roky rozhodujúceho obdobia je 20,2344. V rozhodujúcom období žalobkyňa úhrnom získala 11.687 dní dôchodkového poistenia, tzn. 32,0192 rokov dôchodkového poistenia podľa § 63 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.. Prvostupňový orgán určil hodnotu priemerného osobného mzdového bodu 0,7056. Bolo konštatované, že ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, t.j. k 28. októbrom 2020 žalobkyňa získala 14.665 dní obdobia dôchodkového poistenia, ktorý presný rozpis bol uvedený v

priloženom osobnom liste, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dosiahnutia dôchodkového veku. Dôchodkový vek na účely invalidného dôchodku podľa § 65 ods. 2 a prílohy č. 3a zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov je 63 rokov a 10 kalendárnych mesiacov. V období od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku žalobkyňa získala 2.988 dní spolu s obdobím dôchodkového poistenia 17.653 dní, čo na účely výpočtu dôchodku predstavovalo 48,3644 rokov obdobia dôchodkového poistenia a pripočítaného obdobia. V súlade s ust. § 64 ods. 3, ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. prvostupňový orgán určil aktuálnu dôchodkovú hodnotu platnú k 28. októbru 2020, ktorá je 13,6361 Eur a bola určená ako súčin dôchodkovej hodnoty na rok 2019 12,6657 Eur a indexu 1,07661290, zaokrúhlene na 4 desatinné miesta nahor. Suma invalidného dôchodku bola 209,50 Eur mesačne. Suma invalidného dôchodku sa ďalej podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšila odo dňa priznania dôchodku o 2,9%, čo je o 6,10 Eur mesačne na 215,60 Eur mesačne. Prvostupňový orgán poukázal na ust. § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. s tým, že invalidný dôchodok bol zvýšený o percento medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov, čo je o 6,10 Eur mesačne, pretože táto suma bola vyššia ako pevná suma zvýšenia 4,30 Eur mesačne. Suma invalidného dôchodku sa ďalej podľa § 82 a § 293dx zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov zvýšila od 1. januára 2021 o 2,6%, čo je o 5,70 Eur mesačne, na 221,30 Eur mesačne. Súčasťou odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia bol aj Odborný posudok o invalidite posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Čadca, ktorý tvorí časť lekárskej správy z 20. apríla 2021.

9. Z Posudku zo dňa 20. apríla 2021 vyplynuli lekárske vyšetrenia, odborné nálezy, z ktorých prvostupňový orgán vychádzal s tým, že ako rozhodujúce zdravotné postihnutie boli určené stavy po vykonanej endoprotéze - jednostranná, Kapitola XV, oddiel G, položka 44.1 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. pri percentuálnom rozpätí 35% - 45% s určením na 35% a iné zdravotné postihnutia boli zohľadnené zvýšením percentuálnej miery o 10% a tak miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobkyne bola určená na 45%. Dátum vzniku invalidity bol 28.10.2020.

10. Na základe odvolania žalobkyne konal a rozhodoval žalovaný, ktorý rozhodnutím zo dňa 18.1.2022 Číslo: XXX XXX XXXX X. Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne podľa § 218 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. odvolanie žalobkyne podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie, Číslo XXX XXX XXXX X z 24. júna 2021 vo veci priznania invalidného dôchodku zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ust. § 218 ods. 1, 2 zákona č. 461/2003 Z.z.. Podľa rozhodnutia prvostupňového orgánu Číslo XXX XXX XXXX X z 24. júna 2021 bol žalobkyni priznaný invalidný dôchodok od 28. októbra 2020 215,60 Eur mesačne, valorizovaný od 1. januára 2021 na 221,90 Eur mesačne, proti ktorému rozhodnutiu sa odvolala žalobkyňa, v ktorom odvolaní žiadala priznať invaliditu tri roky spätne, pretože jej diagnózy trvajú viac ako tri roky a neboli posúdené všetky diagnózy, ktorými trpí, a preto žiada opätovne prehodnotiť jej zdravotný stav a priznať invalidný dôchodok od skoršieho dátumu. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa podala žiadosť Sociálnej poisťovni, pobočka Čadca, 20. apríla 2021 o priznanie invalidného dôchodku, ktorý žiadala priznať od 28. októbra 2020. Žalovaný poukázal na ust. § 71 ods. 1, § 153 ods. 5, § 71 ods. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 zákona č. 461/2003 Z.z.. Súčasťou rozhodnutia žalovaného bol aj Odborný posudok o invalidite z 13. januára 2022, ktorým bol posúdený zdravotný stav žalobkyne komplexne vzhľadom k všetkým lekárske nálezom, odborným posudkom o invalidite posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne a bolo zistené, že žalobkyňa je viac rokov v sledovaní ortopéda pre problémy zo strany pohybového aparátu na podklade degeneratívnych zmien, hlavne v oblasti končatín. RTG vyšetrením bola u žalobkyne verifikovaná obojstranná koxartróza, gonartróza, ochorenie chrbtice a drobných kĺbov končatín. V roku 2009 sa žalobkyňa podrobila výmene ľavého bedrového kĺbu za umelý a nebolo u nej dokumentované komplikované pooperačné obdobie. Podľa posledného ortopedického vyšetrenia z októbra 2020 je hybnosť v ľavom bedrovom kĺbe ľahko obmedzená, nie je popisovaná rozdielna dĺžka končatín ani zmeny v svalovom napätí. Stav po výmene jedného bedrového kĺbu, s primeraným pooperačným priebehom a uvedeným funkčným nálezom zodpovedá miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na dolnej hranici uvedeného zákonného rozpätia od 35% do 45%, t.j. 35%. Žalovaný poukázal na degeneratívne zmeny aj pravého bedrového kĺbu, u ktorého je plánovaná výmena tohto pravého bedrového kĺbu. Žalobkyňa je v liečbe pre bolesti chrbtice s RTG nálezom potvrdenými degeneratívnymi zmenami. MR ani CT chrbtice neboli indikované. V objektívnom neurologickom náleze bola dynamika chrbtice primeraná, účasníčka konania bola tenzná, liečba bola konzervatívna. Po páde bol neurológom konštatovaný posttraumatický cervikokraniálny syndróm, v objektívnom náleze s ľahkým obmedzením

hybnosti v krčnej časti chrbtice, bez ďalšieho neurologického sledovania liečby. V objektívnom náleze rehabilitačného lekára z 8. júla 2020 je hybnosť v driekovej časti chrbtice bez závažného obmedzenia, napínacie manévry boli negatívne. Bola popisovaná stredne ťažká porucha statodynamiky celej chrbtice, čo posudkovo bolo významné pre účely invalidity, pretože uvedené podmienilo zvýšenie miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre ostatné ochorenia. Zápalové reumatické ochorenie nebolo zistené, pričom toto ochorenie by neopodstatňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vzhľadom na absenciu závažnejšieho funkčného postihnutia rúk. V roku 2017 bola žalobkyňa liečená aj v ORL ambulancii pre hučanie v ušiach, ktoré ochorenie nebolo z posudkového hľadiska hodnotené ako významné. U žalobkyne ide o stresovú močovú inkontinenciu. V roku 2017 bolo doporučené operačné riešenie, ktoré neabsolvovala. V roku 2020 bola močová inkontinencia hodnotená ako dobre korigovaná cvikmi panvového dna a pomôckami pre inkontinentných. Vzhľadom na uvedenú kompenzáciu ochorenia ako aj nevyčerpané všetky možnosti liečby nebolo uvedené ochorenie posudkovo významné. Žalovaný ďalej poukázal aj na doložené lekárske nálezy od dermatovenerológa z roku 2017. Žalobkyňa bola v sledovaní pre hemoroidy II. stupňa a perinálnu fisúru, a to trhlínu v oblasti konečníka. Po liečbe došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, nebola nutná chirurgická intervencia, a preto tieto ochorenia neboli posudkovo významné. Rovnako aktuálne posudkovo nebola významná ani gonartróza, ktorá bola konštatovaná prvýkrát ortopédom v roku 2020, ak nebol stanovený jej stupeň ani dokumentované ťažšie funkčné obmedzenie. Najviac posudkovo významné zostalo ochorenie chrbtice a pravého bedrového kĺbu. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená pre rozhodujúce zdravotné postihnutie bola zvýšená hlavne pre toto ochorenie, a to až od 28. októbra 2020, pretože práve vtedy, podľa vyšetrenia ortopéda, bolo konštatované zhoršenie zdravotného stavu, ktorý zároveň bol hodnotený ako trvalý s tendenciou k progresii. K posudzovaniu zdravotného stavu v rámci odvolacieho konania posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne, neboli doložené žiadne nové lekárske správy, ktoré by podmieňovali zmenu v posudkovom hodnotení. Posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne, sa stotožnil s hodnotením, ktoré uviedol posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne, keď miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne bola aj naďalej 45% od 28. októbra 2020.

11. Žalovaný v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej poukázal na to, že skutkový stav bol zistený úplne, medzi závermi posudkového lekára, ústredie Sociálnej poisťovne a závermi odborných vyšetrení neboli zistené disproporcie, pričom rozhodujúce boli preukázané diagnostické závery odborných lekárov, a preto s doterajším posudkovým záverom posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne súhlasil a nezmenil ho. Koxartróza obojstranne, I. dx. II. stupňa, I. sin. Stav po TEP (M16) je rozhodujúcim zdravotným postihnutím žalobkyne zaradeným do Kapitoly XV - choroby podporného pohybového aparátu, oddiel G - postihnutie končatín, položky 44.1 - jednostranná totálna endoprotéza, prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., čo odôvodnilo určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35%, t.j. na dolnej hranici, ak bolo vzaté do úvahy, že neboli dokumentované ťažšie funkčné obmedzenia. Posudková medicína zhodnocuje funkčný postih, a to z hľadiska dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu. Samotné röntgenologicky či inými zobrazovacími metódami zistené degeneratívne zmeny nezapríčinili pokles schopnosti zárobkovej činnosti. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená s odôvodnením na funkčnú poruchu pohybového aparátu. V prípade ochorenia chrbtice sa musí jednať o trvalý ťažký poruchu statiky a dynamiky chrbtice s často opakujúcimi sa a dlho trvajúcimi prejavmi dráždenia nervov a svalov. Iné zdravotné postihnutia žalobkyne, a to dorzalgia, cervikalgia, gonartróza bilaterálne, osteoartróza rúk a nôh bilaterálne, pedes planie transversoplani a močová inkontinencia II. stupňa - stresová, mali vplyv z posudkového hľadiska na celkový zdravotný stav a odôvodnili zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10% na celkových 45%. Žalovaný poukázal na ust. § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako 1 rok. Dátum vzniku invalidity posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne potvrdil zhodne s posudkovým lekárom sociálneho poistenia, pobočky Sociálnej poisťovne v Čadci od 28. októbra 2020, t.j. dňom ortopedického vyšetrenia, ktoré dokumentuje stredne ťažký poruchu statodynamiky celej chrbtice, a teda je vznik invalidity, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%, medicínsky odôvodnený. Skoršie lekárske správy nepreukázali, že u žalobkyne ide o takú závažnosť jej rozhodujúceho zdravotného postihnutia ani pridružených ochorení, ktorá by medicínsky odôvodňovala určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% od skoršieho dátumu, resp. 3 roky spätne, ako žiadala žalobkyňa v odvolaní. Posudkový lekár ústredia v rámci konania o odvolaní opätovne vyhodnotil všetky doložené odborné

nálezy a stotožnil sa s hodnotením posudkového lekára pobočky. Lekársky nález nedokumentoval také zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť účastníčky konania. Posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne po komplexnom opätovnom posúdení zdravotného stavu žalobkyne konštatoval, že nie je dôvod na zmenu v hodnotení. Ak bol posúdený zdravotný stav žalobkyne bez jej osobnej účasti, bolo to v súlade s opatreniami prijatými počas krízovej situácie. Posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne v odbornom posudku o invalidite účastníčky konania - žalobkyne, vyhodnotil zdravotnú dokumentáciu, ktorú podrobne opísal v Odbornom posudku o invalidite z 13. januára 2021, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia žalovaného (poznámka krajského súdu: správne malo byť uvedené 2022, išlo len o pisársku chybu). Pretože sa miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť nezmenila, nebol v odvolacom konaní dôvod na zmenu v určení sumy invalidného dôchodku žalobkyne. Suma invalidného dôchodku žalobkyne zodpovedá získaným 14.665 dňom obdobia dôchodkového poistenia získaného do vzniku invalidity, ku ktorému sa pripočíta obdobie do dovŕšenia dôchodkového veku v rozsahu 2.978 dní, čo spolu predstavovalo 17.653 dní, pre účely výpočtu je to 48,3644 rokov obdobia dôchodkového poistenia a pripočítaného obdobia, ďalej vymeriavacím základom dosahovaným v rozhodnom období a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Suma dôchodku k 28. októbru 2020 vrátane valorizácie od 1. januára 2021 bola určená správne, a to v súlade s platnou právnou úpravou. Navyiac spôsob výpočtu výšky sumy invalidného dôchodku žalobkyňa v odvolacom konaní nenamietala. Žalovaný uviedol, že boli hodnotené všetky dôkazy v súlade s ust. § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. a osobné presvedčenie žalobkyne nie je rozhodujúce, pretože na určenie dátumu vzniku invalidity sa vyžadujú lekárske znalosti, ktoré vo veciach sociálnych zákonom je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Medzi závermi posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia odborných lekárov neboli zistené rozpory. Pokiaľ by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu žalobkyne, má možnosť kedykoľvek požiadať o opätovné posúdenie invalidity a zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

12. Krajský súd v Žiline ako správny súd vecne príslušný podľa ust. § 10 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) a miestne príslušný podľa ust. § 13 ods. 3 SSP v konaní podľa ust. § 199 a nasl. ustanovenia SSP vec prejednal postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 107 ods. 2 SSP za dodržania ust. § 137 ods. 4 SSP a žalobu žalobkyne za aplikácie ust. § 190 SSP zamietol ako nedôvodnú.

13. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového rozhodnutia a postup, ktorý týmto rozhodnutiam predchádzal, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 14Sa/10/2022-52 z dňa 04.08.2022, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, v zmysle vyššie uvedeného uznesenia krajského súdu dňa 30.08.2022 a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnému vyhláseniu rozsudku krajským súdom za aplikácie ust. § 137 ods. 4 SSP.

14. Krajský súd primárne k svojmu procesnému postupu uvádza, že žalobu žalobkyne prejednal postupom bez nariadenia pojednávania, pokiaľ žalobkyňa výslovne v žalobe zo dňa 1.3.2022 uviedla, že nežiada nariadiť pojednávanie a žalovaný vo vyjadrení k žalobe žalobkyne, a to v podaní zo dňa 9.5.2022 rovnako uviedol, že nežiada, aby vo veci bolo nariadené pojednávanie. Za aplikácie ust. § 107 ods. 2 SSP, pokiaľ ani jeden z účastníkov konania nežiadal o nariadenie pojednávania, v zmysle ust. § 107 ods. 1 písm. a) SSP, za stavu, že v predmetnej veci nebol daný žiaden z dôvodov v zmysle ust. § 107 ods. 1 písm. b) až e) SSP, krajský súd ako správny súd rozhodol bez nariadenia pojednávania verejným vyhlásením rozsudku.

15. Krajský súd konštatuje, že žaloba žalobkyne bola podaná včas podľa ust. § 181 ods. 1 SSP, pokiaľ z administratívneho spisu bolo preukázané doručenie rozhodnutia žalovaného ako odvolacieho orgánu žalobkyne dňa 24.1.2022 a podanie žaloby na poštu ako doručovací orgán podľa obálky na č.l. 24 spisu dňa 8.3.2022.

16. Podstatou konania krajského súdu ako správneho súdu bolo na základe podanej žaloby žalobkyne zo dňa 1.3.2022 posúdiť zákonnosť postupu žalovaného a jeho rozhodnutia, ako aj prvostupňového rozhodnutia, pretože žalobkyňa mala za to, že posudkoví lekári nezhodnotili objektívne jej zdravotný stav. Podľa žalobkyne sa nevysporiadali so všetkými odbornými závermi o zdravotnom stave, bola

posúdená bez osobnej účasti, neboli vzaté do úvahy lekárske správy, nálezy, podľa ktorých mala byť priznaná invalidita späťne za obdobie troch rokov a rovnako podľa žalobkyne bola nesprávne vyhodnotená aj miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť len na 45%. Žalobkyňa mala za to, že nedostatočným zistením skutkového stavu, posúdenia zdravotného stavu v jej neprítomnosti, vrátane potreby vykonania dokazovania súdnym znalcom, nebolo v súlade s právnou úpravou a zákonne rozhodnuté o dátume vzniku nároku na invalidný dôchodok od 28.1.2020 a rovnako nesprávne bola stanovená aj miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%.

17. Krajský súd k posúdeniu žaloby žalobkyne poukazuje na obsah pripojeného administratívneho spisu, ako aj spisu posudkových lekárov. Podľa pripojeného administratívneho spisu bolo zistené spísanie žiadosti dňa 20.4.2021 na priznanie invalidného dôchodku. Pre posúdenie žalobných dôvodov, zákonnosti rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového orgánu, krajský súd poukazuje na citáciu nižšie uvedených zákonných ustanovení.

18. Podľa ust. § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený žiada.

19. Podľa ust. § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

20. Podľa ust. § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

21. Podľa ust. § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

22. Podľa ust. § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

23. Podľa ust. § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

24. Podľa ust. § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

25. Podľa ust. § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

26. Podľa ust. § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

27. Podľa ust. § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

28. Z už vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. je zrejmé, že posúdenie nepriaznivého zdravotného stavu ako aj posúdenie poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, t.j. posudzovanie následkov nepriaznivého zdravotného stavu na pracovnú schopnosť poistenca, si vyžaduje príslušné odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je uvedené posudzovanie zverené posudkovým lekárom. Z ustanovenia § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonávajú posudkoví lekári sociálneho poistenia organizačných zložiek Sociálnej poisťovne, a to pobočky a ústredia.

29. V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného a prvostupňového orgánu, ktoré boli vydané na základe žiadosti žalobkyne o priznanie invalidného dôchodku, bolo základnou požiadavkou objasnenie zdravotného stavu z hľadiska posúdenia, či žalobkyňa je invalidná podľa ust. § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a aká je jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Jedným z dôkazov na posúdenie zdravotného stavu sú aj odborné posudky vydané v rámci lekárskej posudkovej činnosti dôchodkového poistenia, ktorá zahŕňa aj posudzovanie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 196, § 153 ods. 3 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z.).

30. Posudzovať mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť patrí výlučne do kompetencie posudkových lekárov sociálneho poistenia. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnom procese nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok. Posudzujú len to, či posudky ako podklad rozhodnutia o žiadosti na invalidný dôchodok sú úplné, objektívne, logické a presvedčivé a či ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárskeho vyšetrení. Uvedené posúdenie, čo zvýrazňuje krajský súd, za stavu lekárskeho správneho a vyšetrení, ktoré tu boli a ktoré mal prvostupňový orgán ako aj odvolací orgán k dispozícii k dátumu svojho konania a rozhodovania. V danej konkrétnej veci správny súd v zmysle žalobných dôvodov žalobkyne posudzoval, či závery v lekárskeho posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia prvostupňového a odvolacieho orgánu boli logické, presvedčivé k tomu, aby sa stali podkladom prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia o odvolaní. Krajský súd vo všeobecnosti uvádza, že súdy v rámci správneho súdneho procesu nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali záver o tom, či ide o invalidnú osobu, aká je jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ani nevyslovujú odborný záver ohľadom medicínskych otázok. Bolo podstatné správnym súdom zhodnotiť na základe podanej správnej žaloby žalobkyňou po oboznámení sa s administratívnym spisom, spisom posudkových lekárov, ktorí v rámci výkonu lekárskej posudkovej činnosti zhodnocovali zdravotný stav žalobkyne, či bolo zákonne postupované k tomu, aby došlo k objektívnemu zhodnoteniu zdravotného stavu žalobkyne a tým aj posúdenia žiadosti o invalidný dôchodok, pretože žalobkyňa nesúhlasila s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s ohľadom na jej zdravotný stav a lekárske správy na 45% a ani s dátumom vzniku nároku na invalidný dôchodok od 28.10.2020.

31. Krajský súd po oboznámení sa s administratívnym spisom ako aj so spisom posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, konštatuje, že pri posúdení zdravotného stavu žalobkyne boli vzaté do úvahy všetky lekárske správy, nálezy, vyšetrenia, z ktorých následne bolo vykonané posudkovými lekármi zhodnotenie zdravotného stavu. Krajský súd pre svoje konanie a rozhodovanie považuje za potrebné poukázať aj na ust. § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Podľa ust.

§ 119 veta prvá SSP správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa ust. § 121 ods. 1 SSP účastníci konania sú povinní označiť v žalobe a vo vyjadrení k nej dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Správny súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Na základe žaloby žalobkyne, rozhodnutia prvostupňového orgánu a žalovaného ako odvolacieho orgánu bol podstatný a určujúci stav, ktorý tu bol v čase rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho orgánu. Pokiaľ aj žalobkyňa k žalobe doložila prílohy a uviedla, že

nebolo vychádzané z dôkazu RTG lebky a RTG C chrbtice zo dňa 1.12.2021 (č.l. 15 spisu) (poznámka krajského súdu, v žalobe nesprávne uvedený termín 1.12.2022), z lekárskeho nálezu ORL z 11.1.2022 a z lekárskeho nálezu z neurologickej ambulancie z 13.1.2022, tak krajský súd po oboznámení sa s administratívnym spisom a pripojenými spismi posudkových lekárov mal za to, že v rámci vykonávaného dokazovania bol v úplnosti zistený skutkový stav pre vyhodnotenie zdravotného stavu žalobkyne za účelom posúdenia jej žiadosti o priznanie invalidného dôchodku. V nadväznosti na uvedené krajský súd sa oboznámil aj s lekáorskými posudkami vypracovanými v administratívnom konaní, ako aj s lekáorskými nálezmi, vyšetreniami, pričom nezistil, že by závery posudkových lekárov boli v rozpore s týmito lekáorskými nálezmi, správami, preto nebol zistený dôvod na dokazovanie zdravotného stavu žalobkyne súdnym znalcom. Hoci ust. § 204 SSP umožňuje aj správne mu súdu, aby sám mohol nariadiť znalecké dokazovanie, za účelom prípadného doplnenia skutkového stavu veci, uvedené zo strany krajského súdu nebol posúdené v zmysle žaloby žalobkyne za opodstatnené, keďže medzi lekáorskými nálezmi, vyšetreniami a posudkami posudkových lekárov nebol nesúlad, rozpor. Navyiac, vo všeobecnosti správny súd uvádza, že by nemal preberať na seba vykonávanie dokazovania namiesto orgánu verejnej správy, najmä ak v dávkových veciach sociálneho poistenia bolo zavedené dvojinštančné administratívne konanie, čím sa vytvára dostatočný priestor na náležité zistenie skutočného stavu veci samotným orgánom verejnej správy. Aj u sociálnych žalôb v zásade platí, že správny súd nie je skutkovým súdom, a preto dokazovanie by mal vykonávať len výnimočne. Navyše podľa názoru správneho súdu, takéto nariadenie znaleckého dokazovania v zmysle žalobných dôvodov žalobkyne nebol namieste, pretože na základe nižšie uvedených záverov zo strany krajského súdu dátum vzniku invalidity ako aj určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bolo v rámci konania pred prvostupňovým a odvolacím orgánom vyhodnotené zákonným a úplným spôsobom, čo sa prejavilo aj v dostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového orgánu a žalovaného ako odvolacieho orgánu.

32. Po oboznámení sa s Posudkom zo dňa 20. apríla 2021 a s Posudkom zo dňa 13. januára 2022 ako s odbornými posudkami posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, ktoré sa stali základom rozhodnutia prvostupňového orgánu a rozhodnutia žalovaného, krajský súd konštatuje, že tieto vychádzali zo všetkých lekáorských správ a nálezov, ktoré boli známe prvostupňovému orgánu a žalovanému, posudkovým lekárom v čase zhodnocovania zdravotného stavu žalobkyne.

33. Na základe odvolania žalobkyne proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu bol opätovne posúdený zdravotný stav žalobkyne, pričom v Odbornom lekáorskom posudku zo dňa 13. januára 2022 sa v podrobnosti poukazuje na to, čo bolo podkladom na posúdenie zdravotného stavu žalobkyne a určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, keď sú podrobne rozpísané lekáorske vyšetrenia. Bola vzatá do úvahy lekáorska správa z dermatovenerologického vyšetrenia, z chirurgického vyšetrenia, z fyziatricko-rehabilitačného vyšetrenia, lekáorska správa z reumatologického vyšetrenia, lekáorska správa RTG bedrových kĺbov, lekáorska správa z ortopedického vyšetrenia, z urogynekologického vyšetrenia, z neurologického vyšetrenia, lekáorska správa z ORL, lekáorska správa ambulancie radiačnej onkológie. Na základe súhrnlosti lekáorských správ a z nich vyplývajúcich záverov bola konštatovaná choroba koxartroza obojstranne, I. dx. II. st., I. sin. stav po TEP M16, ktorá bola určená ako rozhodujúce zdravotné postihnutie, zaradené do Kapitoly XV - choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel G - postihnutie končatín, položka 44.1 - jednostranná totálna endoprotéza, pričom iné zdravotné postihnutia ako dorzalgia, cervikalgia a močová inkontinencia II. stupňa stresová, boli zohľadnené zvýšením percentuálnej miery o 10%. Rozhodujúce zdravotné postihnutie v percentuálnom rozmedzí 35% a 45% bolo ohodnotené na 35% plus zvýšenie percentuálnej miery o 10% za iné zdravotné postihnutia, vo výsledku určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 45%. Podľa posledného ortopedického vyšetrenia z októbra 2020 bola konštatovaná hybnosť v ľavom bedrovom kĺbe ako ľahko obmedzená, avšak nebola popisovaná rozdielna dĺžka končatín ani zmeny v svalovom napätí. Po výmene jedného bedrového kĺbu s primeraným pooperačným priebehom a uvedeným funkčným nálezom uvedený stav zodpovedal miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na dolnej hranici uvedeného taxačného rozmedzia, t.j. 35%. Ďalej bolo posudzované aj to, že žalobkyňa je v liečbe pre bolesti chrbtice s RTG vyšetrením, potvrdenými degeneratívnymi zmenami. MR ani CT chrbtice neboli indikované. Po páde bol neurológom konštatovaný posttraumatický cervikokraniálny syndróm, v objektívnom náleze s ľahkým obmedzením hybnosti v krčnej časti chrbtice, bez ďalšieho neurologického sledovania a liečby. V objektívnom náleze lekára rehabilitácie z 8. júla 2020 je hybnosť driekovej časti chrbtice bez závažného obmedzenia, napínacie manévry boli negatívne. Po vyšetrení ortopédom dňa 28. októbra 2020 je popisovaná už stredne ťažká porucha statodynamiky

celej chrbtice, čo posudkovo bolo významné ohľadom zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rámci ostatných ochorení. Zápalové reumatické ochorenie nebolo zistené. Takéto ochorenie ani by neopodstatňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vzhľadom na absenciu závažnejšieho funkčného postihnutia rúk. Ani liečba v ORL ambulancii pre hučanie v ušiach, toto ochorenie nebolo z posudkového hľadiska významné. Bola konštatovaná stresová močová inkontinencia II. stupňa, na základe urodynamického vyšetrenia. V roku 2020 bola táto močová inkontinencia hodnotená ako dobre korigovaná cvikmi panvového dna a pomôckami pre inkontinentných. Z dôvodu kompenzácie ochorenia ako aj nevyčerpané všetky možnosti liečby toto ochorenie nebolo posudkovo významné. Pokiaľ bola žalobkyňa v sledovaní pre hemoroidy II. stupňa a perinanálnu fisúru (trhlinu v oblasti konečníka), po liečbe došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, nebola nutná chirurgická intervencia, a preto ani toto ochorenie nebolo posudkovo významné. Gonartróza bola konštatovaná prvýkrát ortopédom v októbri 2020, avšak nebol stanovený jej stupeň ani dokumentované ťažšie funkčné obmedzenie. Z uvedených ostatných ochorení najviac bolo posudkovo významné ochorenie chrbtice a pravého bedrového kĺbu a pokiaľ bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, tak hlavne pre uvedené ochorenie, a to až od 28. októbra 2020, pretože práve vtedy podľa vyšetrenia ortopéda bolo konštatované zhoršenie zdravotného stavu, ktorý zároveň bol hodnotený ako trvalý s tendenciou k progresii.

34. Krajský súd má za to, že z odbornej medicínskej otázky, závery v posudkoch posudkových lekárov Sociálnej poisťovne, z ktorých vychádzalo rozhodnutie žalovaného a prvostupňové rozhodnutie, zodpovedali objektívne zistenému zdravotnému stavu žalobkyne podľa doloženej zdravotnej dokumentácie a lekárskeho nálezov.

35. Podľa ust. § 227 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. poistenec je povinný príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku na dávku, trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Prijemca dávky je povinný do ôsmich dní oznámiť príslušnej organizačnej zložke Sociálnej poisťovne zmenu v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávku, zánik nároku na dávku, nároku na jej výplatu a jej sumu. Ak bol poistenec alebo príjemca dávky písomne vyzvaný príslušnou organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne, aby preukázal tieto skutočnosti, je povinný výzve vyhovieť v lehote do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak organizačná zložka Sociálnej poisťovne neurčila inú lehotu.

36. Za aplikácie aj vyššie citovaného zákonného ustanovenia v súvislosti s podanou žiadosťou žalobkyne o invalidný dôchodok a v súvislosti s podaným odvolaním bola aj žalobkyňa nositeľom povinnosti, aby predložila rozhodujúce lekárske správy, vyšetrenia, na posúdenie, resp. znovu posúdenie jej zdravotného stavu. I napriek tejto zákonnej povinnosti žalobkyne v konečnom dôsledku je to činnosť posudkových lekárov, ktorí v rámci výkonu posudkovej činnosti hodnotia rozhodujúce lekárske správy a vyšetrenia, výsledkom ktorého je posudok. Krajský súd upriamuje pozornosť na rozhodnutie žalovaného, ktoré v dostatočnom rozsahu a vyčerpávajúcim spôsobom v rámci odôvodnenia poukázalo na zhodnotenie zdravotného stavu žalobkyne.

37. Krajský súd konštatuje, že Posudok zo dňa 20. apríla 2021 a Odborný lekársky posudok zo dňa 13. januára 2022 boli zrozumiteľné. Posudkový lekár jasným spôsobom vyhodnotil lekárske správy, lekárske vyšetrenia. Posudkové závery boli podrobne a vecne zdôvodnené. O objektívnosti, odbornej úrovni záverov posudkov krajský súd nemal dôvod pochybovať. V lekárske posudkoch boli vyjadrené v dostatočnom rozsahu zistenia týkajúce sa zdravotného stavu žalobkyne, vyjadrený záver, z ktorého bolo určené rozhodujúce zdravotné postihnutie a miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa názoru krajského súdu zdravotný stav žalobkyne, ktorý bol konštatovaný v posudkoch posudkovým lekárom zodpovedal nálezom vyplývajúcim z lekárske vyšetrení odborných lekárov, preto bol správne na základe týchto lekárske správ určený dátum vzniku invalidity 28.10.2020, ak sa vychádzalo z vyšetrenia ortopédom, kde bola popisovaná už stredne ťažká porucha statodynamiky celej chrbtice, konštatované zhoršenie zdravotného stavu, ktorý bol hodnotený ako trvalý, s tendenciou k progresii a rovnako správne bola určená aj miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť na 45%.

38. Podľa postupu konania posudkových lekárov tak v rámci prvostupňového rozhodnutia ako aj rozhodnutia žalovaného bolo zistené posúdenie zdravotného stavu žalobkyne v neprítomnosti podľa ust. § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 Z.z., podľa ktorého, ak § 155

ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada. Z ustanovenia § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že zdravotný stav sa posudzuje za osobnej účasti poistenca, ak posudkový lekár neurčil inak, pričom podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec požiada. Vo veci žalobkyne posudkový lekár určil inak, keď posúdil zdravotný stav žalobkyne v neprítomnosti z titulu opatrení prijatých počas krízovej situácie v zmysle ust. § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 66/2020 Z.z.. Z pripojeného administratívneho spisu vyplynulo, že žalobkyňa v odvolaní nežiadala o posúdenie jej zdravotného stavu za osobnej účasti, za ktorého stavu a určenia posudkovým lekárom, ak bol vyhodnotený jej zdravotný stav v neprítomnosti, vzhľadom k prijatým opatreniam počas krízovej situácie, tak takýmto postupom nebol porušený zákon. Konanie posudkového lekára bolo v súlade s ust. § 293eu ods. 1 zákona č. 66/2020 Z.z., podľa ktorého počas krízovej situácie sa ustanovenia § 142 ods. 6 písm. c), § 146 ods. 2 a § 153 ods. 5 časť vety za bodkočiarkou neuplatňujú.

39. Správny súd nepovažoval žalobu žalobkyne za dôvodnú, preto ju zamietol. Krajský súd nezistil nezákonnosť rozhodnutia žalovaného a jeho postupu. Pokiaľ žalobkyňa má za to, že došlo k zhoršeniu jej zdravotného stavu, uvedené môže byť dôvodom podania žiadosti o opätovné prehodnotenie zdravotného stavu žalobkyne v súvislosti s jej invaliditou.

40. Krajský súd dodáva, že na základe žalobných bodov žalobkyňa nenamietala spôsob výpočtu výšky invalidného dôchodku.

41. O nároku na náhradu trov súdneho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 167 ods. 1, § 168, § 175 SSP. Žalobkyňa nebola v súdnom konaní úspešná. Úspešným účastníkom konania bol žalovaný, na strane ktorého nebolo zistené, že je dôvodné spravodlivo požadovať, aby žalobkyňa žalovanému nahradila trovy súdneho konania, preto žalovanému sa náhrada trov súdneho konania nepriznala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť v lehote jedného mesiaca odo dňa jeho doručenia. Kasačná sťažnosť sa podáva Krajskému sudu v Žiline. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konanie o správnej žalobe v sociálnych veciach alebo konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Kasačnú sťažnosť možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V kasačnej sťažnosti sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis), uvedie označenie napadnutého

rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa ust. § 440 ods. 1 SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Podľa ust. § 440 ods. 2 SSP dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.